

Тема 9. Інформаційне забезпечення стандартизації і сертифікації

Національний орган із сертифікації повинен створювати систему інформаційного забезпечення для її учасників, інших заінтересованих підприємств, організацій та споживачів передусім про:

- акти законодавчої та виконавчої влади з питань сертифікації;
- правила і положення системи;
- рішення щодо організації роботи із сертифікації продукції, систем якості, атестації виробництва;
- дані, включені до Державного реєстру об'єктів сертифікації;
- взаємодію з міжнародними організаціями з сертифікації;
- стан сертифікації продукції (послуг, робіт) і технологій.

Важливе місце в інформаційному забезпеченні робіт зі стандартизації належить Науково-технічному центру стандартизації, інформаційного забезпечення та підтвердження відповідності – одному з головних структурних підрозділів Укрметртестстандарту.

Мета центру – досягнення максимального рівня задоволення потреб і очікувань замовників на основі багаторічного наукового досвіду в галузі стандартизації та сучасних інформаційних ресурсів та технологій.

Основними функціями Центру є:

Проведення науково-технічної роботи в сфері стандартизації – розроблення національних нормативних документів, гармонізація національних стандартів з міжнародними та європейськими, перегляд стандартів колишнього СРСР

Центр виконує функції секретаріату ТК 88 “Розробка та постановка продукції на виробництво”. У сфері стандартизації ТК 88 організовує та здійснює такі роботи:

- розробляє, розглядає, погоджує і готує до затвердження проекти національних (ДСТУ) і міждержавних (ГОСТ) стандартів;
- переглядає і перевіряє стандарти, готує зміни до них і пропозиції щодо скасування ДСТУ та ГОСТ, а також, за дорученням Держспоживстандарту України, готує пропозиції щодо проектів міжнародних і регіональних стандартів;
- сприяє застосуванню національних стандартів інших країн як національних стандартів України;
- розробляє національні і міждержавні стандарти, гармонізовані з міжнародними та регіональними;
- визначає пріоритетність прямого впровадження в Україні міжнародних та регіональних стандартів;
- співпрацює з іншими ТК в суміжних сферах діяльності;
- співпрацює з підприємствами (організаціями) – користувачами стандартів, зокрема з об'єднаннями споживачів, випробувальними центрами (лабораторіями) і органами сертифікації, іншими зацікавленими сторонами;
- розробляє частину програми робіт з стандартизації за закріпленими об'єктами стандартизації або сферами діяльності;
- розглядає пропозиції щодо внесення змін до чинних НД або їх перегляд чи скасування.

Науково-аналітична робота з міжнародної стандартизації – аналіз проблем та перспектив розвитку стандартизації в країнах світу, видання щоквартального Інформаційного бюлетеня з міжнародної стандартизації

Науково-аналітична робота з міжнародної стандартизації проводиться Центром з 1994 року. Сьогодні, коли подальший розвиток національної системи стандартизації визначається стратегічним курсом України на інтеграцію в світову економіку, ця робота стала найактуальнішою. В Центрі:

- проводиться аналіз проблеми стандартизації в країнах світу,
- вивчаються перспективи розвитку галузі,
- досліджуються можливості застосування передового міжнародного досвіду в Україні.

Одним з головних завдань науково-аналітичної роботи з міжнародної стандартизації є забезпечення актуальною інформацією широкого кола зацікавлених споживачів.

Для цього Центром з 1994 року видається Інформаційний бюлетень з міжнародної стандартизації – аналітичне видання, в якому висвітлюється широке коло питань, пов'язаних з розвитком стандартизації в усьому світі.

Роботи з підтвердження відповідності в соціально-побутовій сфері В умовах ринкової конкуренції, коли пропозиції перевищують попит, підприємства соціально-побутовій сфері повинні організувати роботу таким чином, щоб задовольнити потреби найвимогливіших клієнтів. На етапі становлення сучасного побутового обслуговування велику роль має відповідність послуг цієї індустрії чинній законодавчо-правовій та нормативній базі, що підтверджується наданням СЕРТИФІКАТУ ВІДПОВІДНОСТІ.

Центр здійснює роботи з проведення сертифікації: готельних послуг, послуг харчування, послуг курортних закладів оздоровчого характеру, послуг центрів і будинків відпочинку, туристичних послуг, послуг перукарень і косметичних салонів, послуг хімічного чищення і фарбування одягу тощо.

Центром сертифіковані провідні українські підприємства ресторанно-готельного бізнесу такі, як: “Палац-отель”, “Русь”, “Спорт”, санаторний комплекс «Пуца Озерна» та багато інших.

Одержання сертифікату відповідності – це гарантія забезпечення споживачів послугами високої якості, надійності та безпеки і одночасно набуття найважливішого чинника конкурентоспроможності та прибутковості Вашого підприємства.

Державна реєстрація технічних умов

Центр проводить перевірку та держреєстрацію технічних умов українських підприємств. Досвідчені фахівці Центру надають консультації щодо:

- поставлення продукції на виробництво;
- розроблення, оформлення, побудови технічних умов;
- маркування продукції.

Інформаційне забезпечення в галузі стандартизації включає комплексне обслуговування фондів НД підприємств, консультації та методичну допомогу, проведення науково-практичних семінарів

Видавнича діяльність здійснюється на основі інформаційних ресурсів Укрметртестстандарту і є відображенням сучасного стану стандартизації в Україні та за її межами

Інформаційне забезпечення в галузі стандартизації проводиться на основі інформаційних ресурсів Центру, законодавчо-правової бази України та інших інформаційних джерел.

Фонд технічних умов (ТУ) формується в Укрметртестстандарті з 1974 року. ТУ з усіх регіонів України щомісячно надходять до фонду, де проходять аналітико-синтетичну обробку з метою створення електронного банку даних «Продукція України», унікального інформаційного ресурсу, який зібрав інформацію про майже 50 000 найменувань продукції, що виготовляється в Україні в усіх галузях народного господарства, її виробників та власників ТУ. Якість зазначеної продукції відповідає вимогам ТУ та інших нормативних документів (дія, яких на неї поширюється), документам МОЗ України та чинному законодавству.

На основі інформації банку даних формуються та видаються:

- довідник «Продукція, яку виробляють за ТУ України» та бібліографічні покажчики «ТУ України»,

- тематичні каталоги продукції електронні інформаційні довідники «Виробники України»,
- надаються: фрагменти банку даних «Продукція України» на CD з подальшою їх актуалізацією,
- інформація на запит замовників: про конкретну продукцію, про виробника або власника ТУ, про чинність ТУ, про продукцію, яка виготовляється певним підприємством (регіоном),
- створюється електронний каталог «Виробники України».

Інформація банку даних «Продукція України» доступна як підприємствам будь-якої форми власності, так і фізичним особам, вона дозволяє вирішити такі задачі, як:

- оперативне надання інформації для проведення маркетингових досліджень і визначення можливих ринків збуту,
- формування кооперацій підприємств-постачальників складових частин, комплектуючих виробів і матеріалів з врахуванням мінімізації витрат на їх транспортування;
- оцінка технічного рівня і конкурентноспроможності продукції, яка розробляється та випускається в Україні.

Фонд нормативної документації Укрметртестстандарту – перший в Україні за кількістю документів, діючих на території України, і якістю їх обробки. Фонд існує понад 30 років, постійно актуалізуючись та поповнюючись новими документами, серед яких:

- національні стандарти (ДСТУ, РСТ);
- національні стандарти, гармонізовані з європейськими та міжнародними (ДСТУ ISO, ДСТУ ІЕС, ДСТУ EN, ДСТУ IDF, ДСТУ UN/ECE R, ДСТУ ГОСТ),
- міждержавні стандарти (ГОСТ), а також норми, рекомендації, правила, які встановлюють вимоги до всіх етапів життєвого циклу.

В фонді нормативної документації кожен бажаючий може: одержати професійні консультації, скористатись нормативними документами в читальній залі, ознайомитись з каталогами НД та дізнатись багато іншої необхідної інформації.

Як агент Держспоживстандарту з розповсюдження офіційних копій НД Центр проводить обслуговування фондів НД підприємств, надає інформаційні послуги, якими користуються всі провідні підприємства України.

На основі інформацій фонду НД створюються і видаються інформаційні довідники серії «Нормативна база України» – електронні збірники стандартів в повнотекстовому вигляді за видами продукції.

Переваги інформаційних видань Центру – це актуальна систематизована інформація, зручна форма випуску (CD або папір – на Ваше замовлення), можливість мережевого використання, доступна ціна.

Інформаційне забезпечення з питань стандартизації не було б наглядним й актуальним без науково-практичних семінарів, конференцій, виставок, де фахівці в галузі стандартизації мають можливість поспілкуватись, продемонструвати останні досягнення, поділитись набутим досвідом.

Центр організовує проведення семінарів, на яких підіймається широке коло питань, що стосуються реєстрації технічних умов, розроблення та гармонізації стандартів, впровадження систем якості та системи безпечності харчових продуктів (НАССР) на сучасному підприємстві.

Інформаційна продукція Центру презентується на всіх провідних виставках, що стосуються виробництва продукції, захисту навколишнього середовища, сертифікації товарів та послуг, захисту прав споживачів і користується попитом в усіх регіонах України.